

The background image shows a harbor scene at dusk or dawn. In the foreground, the dark hull of a ship with the text 'SEMPER FI' is visible. In the middle ground, a blue and white ship named 'THARSIS' is docked. In the background, there are industrial buildings, including one with a sign that says 'DE WAAL'. The water reflects the lights and structures.

Economische barometer van de Nederlandse maritieme maakindustrie

Eerste kwartaal 2024

NMT, voor de maritieme maakindustrie

Voorwoord

Voor je ligt alweer de twaalfde editie van de Economische Barometer van NMT. Deze barometer geeft de belangrijkste uitkomsten weer van de enquête, die aan het einde van het eerste kwartaal van 2024 gehouden is onder de leden van NMT. Aan hen veel dank voor het invullen van de enquête die ten grondslag ligt aan dit rapport. Samen zorgen we ervoor dat we meer inzicht krijgen in het reilen en het zeilen van onze maritieme maakindustrie.

De enquêteresultaten tonen positieve ontwikkelingen over het afgelopen kwartaal. Ondanks de uitdagingen in de maritieme industrie, is het bemoedigend om te zien dat het merendeel van de sector neutraal of positief gestemd is. Over het algemeen wordt groei waargenomen. Veel respondenten verwachten dat de maritieme marktsegmenten waarin ze actief zijn, zullen verbeteren. Er zijn nog steeds meer respondenten die groei verwachten voor eigen bedrijf dan respondenten die juist een daling voorzien. Toch is het saldo enigszins afgenomen. Dit kan te maken hebben met een tekort aan personeel, hogere grondstof- en arbeidsprijzen, energieprijzen, transportkosten en langere transporttijden.

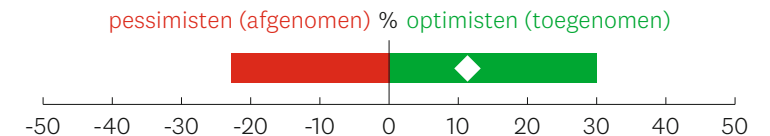
Roel de Graaf, directeur Netherlands Maritime Technology

Leeswijzer grafieken

In de enquête die ten grondslag ligt aan de economische barometer worden ondernemers naar hun oordeel gevraagd over verschillende onderwerpen. **Optimisten** zijn ondernemers die verbetering zien of verwachten en **pessimisten** zijn zij die verslechtering zien of verwachten. Daarnaast zijn er ook ondernemers die geen verbetering of verslechtering zien/ ervaren, deze groep is niet zichtbaar in de grafieken. Het aantal optimisten en pessimisten vormt de basis voor het saldo. Het **saldo (◇)** is het verschil tussen het percentage optimisten en het percentage pessimisten. Bij een positief saldo zijn er meer optimisten dan pessimisten en bij een negatief saldo zijn er meer pessimisten dan optimisten. Het saldo geeft in één oogopslag weer of de stemming onder ondernemers positief of negatief is en in welke mate.

Voorbeeld

onderwerp

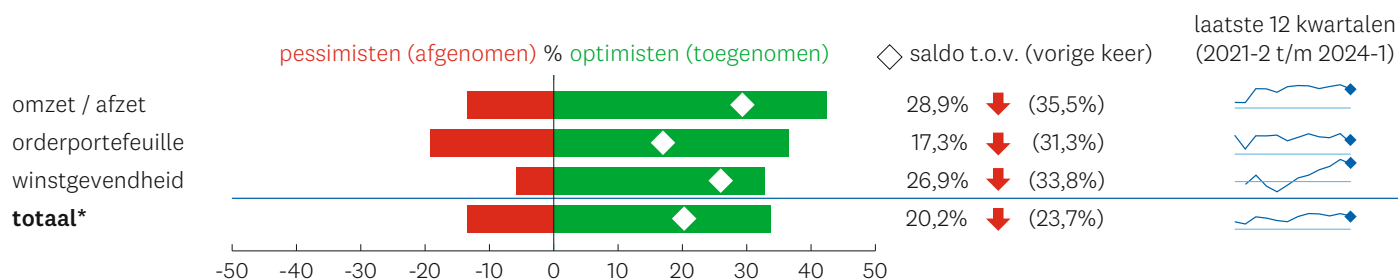

Ontwikkelingen in het eerste kwartaal van 2024

De respondenten kijken terug op een positief eerste kwartaal, waarin de saldo's van alle indicatoren positief zijn. Er zijn dus meer optimisten dan pessimisten onder de respondenten. Toch is er een lichte terugval onder de optimisten ten opzichte van vorige meeting. De orderportefeuille is per saldo gegroeid maar het aandeel van de respondenten waarbij dit het geval was is wel afgenomen ten opzichte van vorige meting. Bij 14% van de bedrijven is de omzet/afzet afgenomen, terwijl deze bij 42% is toegenomen. Verder is de beoordeling van de winst-/verliespositie wederom positief. Het saldo met betrekking tot de winstgevendheid is toegenomen en het overgrote deel van de respondenten geeft aan zwarte cijfers te schrijven, de winstmarge is onbekend.

Al enige tijd is er een opleving in de wereldwijde scheepsbouwmarkt. De reparatie- en onderhoudsmarkt is ook een belangrijke pijler voor veel maritieme maakbedrijven. In Nederland, maar ook in de rest van Europa en daarbuiten (bijvoorbeeld Turkije), hebben de onderhouds- en reparatiewerven het druk.

Ontwikkelingen eerste kwartaal (Q1 '24 t.o.v. Q4 '23)

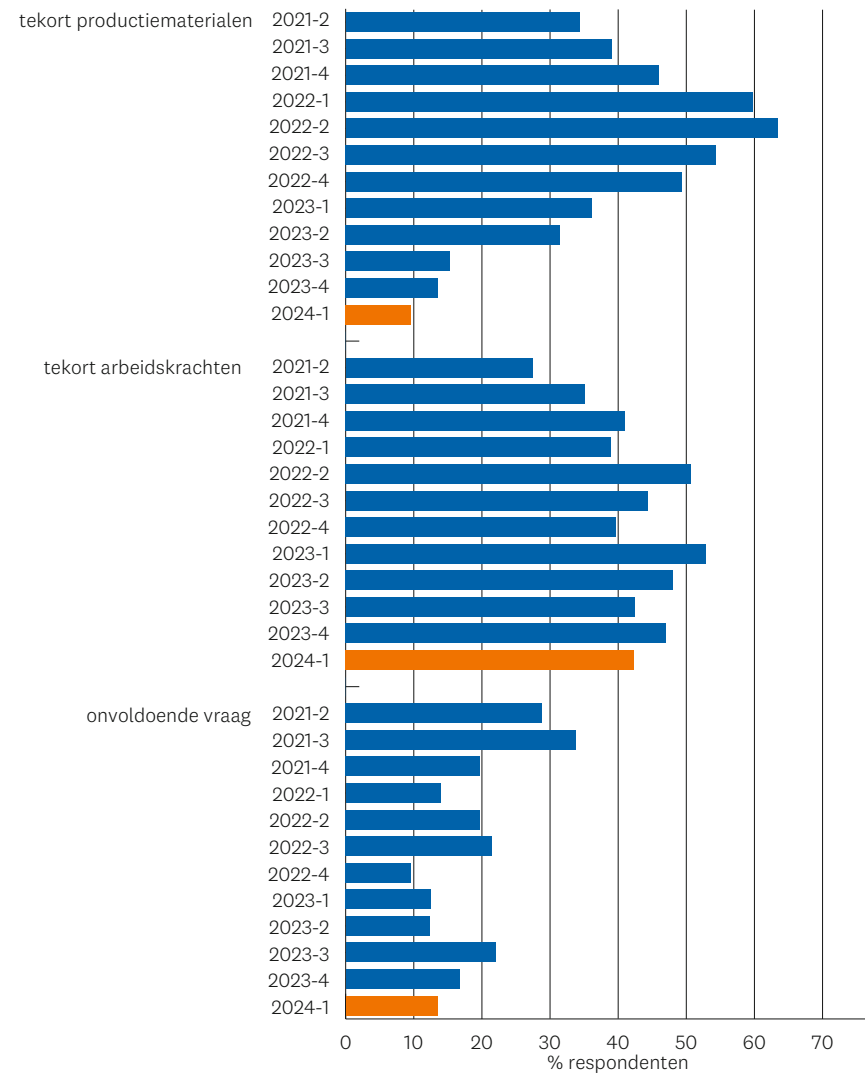
*Enkele indicatoren zijn niet zichtbaar in de grafiek.

Belemmeringen

Een gebrek aan arbeidskrachten blijft een aanzienlijke uitdaging voor veel bedrijven. Volgens onze enquête geeft 42% van de respondenten aan met dit probleem te kampen, wat dichtbij het tweejaarlijks gemiddelde van 45% ligt. Dit tekort veroorzaakt belemmeringen voor de productie- en bedrijfsactiviteiten van de bedrijven waar de respondenten werkzaam zijn, zo melden ze. Toch suggereren de resultaten van deze barometer dat het aantal medewerkers in loondienst en het aantal ingehuurd medewerkers bij meer bedrijven is toegenomen dan afgenomen, maar niet voldoende dus. Het is jammer dat men blijkbaar moeite heeft om goed geschoold personeel te vinden en niet voldoende kan opschalen.

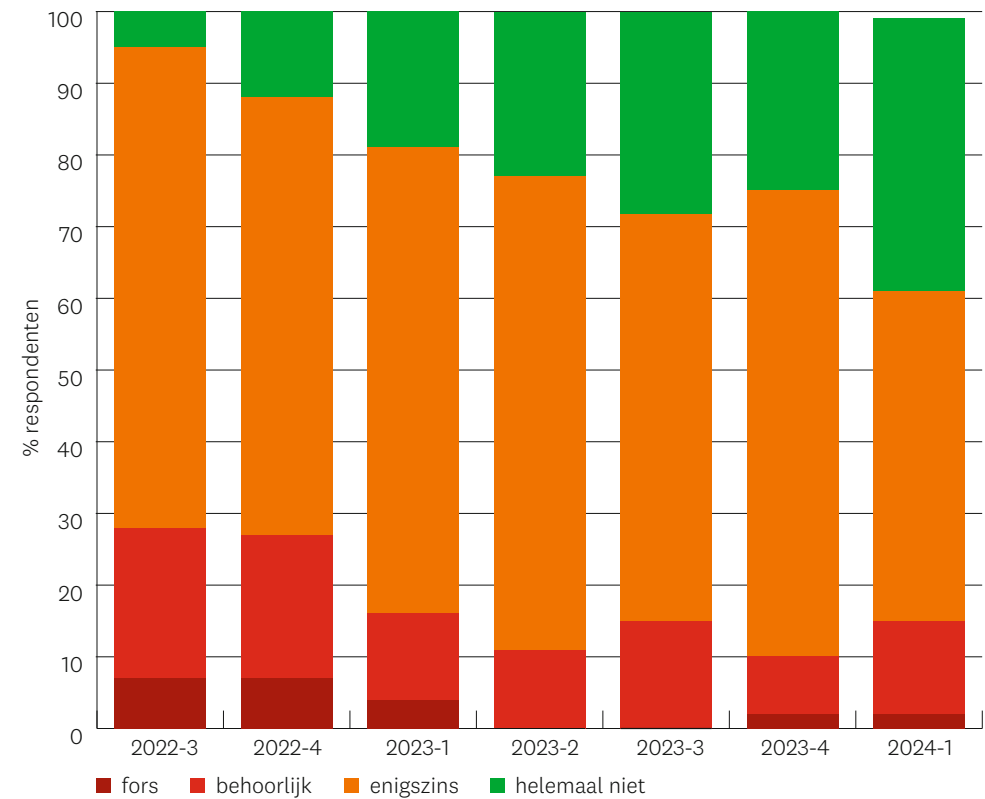
Het aantal respondenten die belemmeringen ondervinden vanwege een tekort aan productiematerialen is gelukkig voor de derde keer op rij relatief laag, slechts 10% geeft aan hier last van te hebben. Ter vergelijking, in het tweede kwartaal van 2022 meldde 63% dat ze hier last van ondervonden. De verstoring in de keten ontstond toen als gevolg van genomen maatregelen in reactie op de corona-uitbraak. Op dit moment heeft de internationale handel te maken met een Rode Zee-crisis wat resulteert in langere transporttijden en hogere transportkosten voor bepaalde goederenstromen. Langere transporttijden vormen een uitdaging voor bepaalde exportbedrijven, omdat dit invloed heeft op hun productieplanning, capaciteit en concurrentiepositie.

Belemmeringen

Voor 15% van de respondenten vormen de huidige energieprijzen momenteel een aanzienlijk probleem voor hun bedrijf. Daarnaast beschouwt 46% het als enigszins problematisch, terwijl 38% van de respondenten aangeeft dat de huidige energieprijzen geen zorg is voor hun bedrijf. Het is bemoedigend dat het aantal respondenten dat de huidige energieprijzen als enigszins of fors problematisch ervaart, is afgenomen. Desondanks blijft het aantal respondenten die deze problemen ondervindt nog steeds aanzienlijk hoog. Het risico bestaat dat een deel van de zware industrie op de lange termijn uit Europa verdwijnt, gezien het aanzienlijke verschil in energieprijzen tussen Europese landen en andere delen van de wereld.

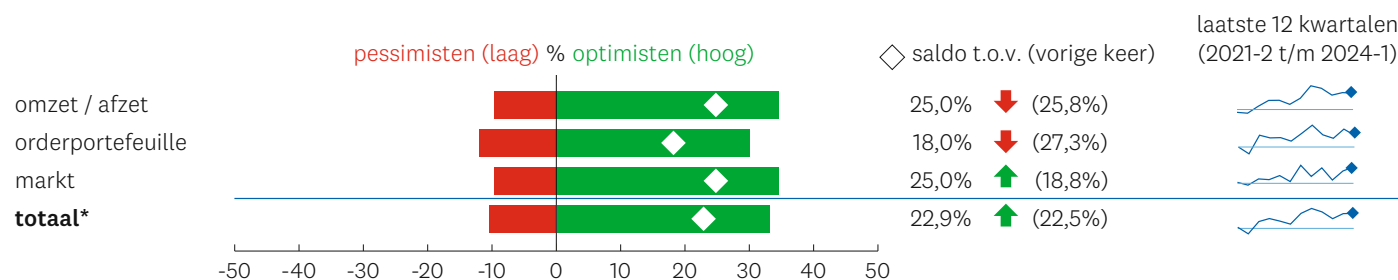
Zijn de huidige energieprijzen voor uw bedrijf een probleem?

Beoordeling van de ondernemer eind eerste kwartaal van 2024

Ongeveer een derde van de respondenten beoordeelt de omzet/afzet als 'hoog' en beschouwt de orderportefeuille als 'groot'. De groep optimisten is ongeveer drie keer groter dan de groep pessimisten. De meerderheid beoordeelt de situatie als 'normaal'. Verder geeft 35% van de respondenten aan dat de marktontwikkelingen - buiten de prestaties van hun bedrijf - goed zijn, terwijl slechts 10% ze als 'slecht' beoordeelt. Veel respondenten ervaren de marktontwikkelingen dus als 'normaal'.

Beoordeling van de ondernemer eind eerste kwartaal 2024

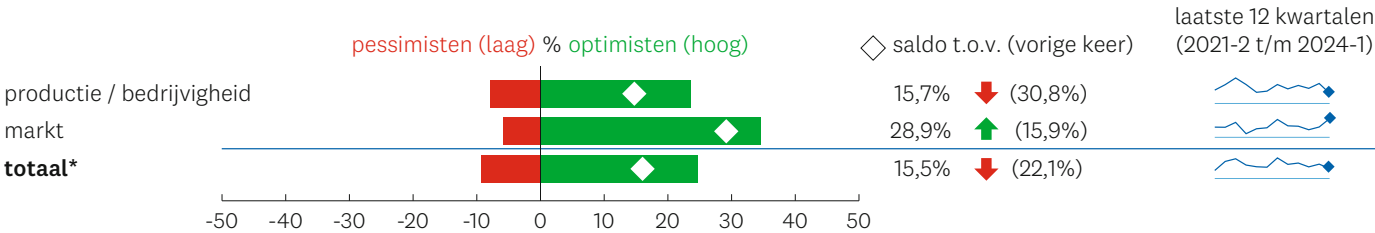

*Enkele indicatoren zijn niet zichtbaar in de grafiek.

Verwachte ontwikkelingen in het tweede kwartaal van 2024

29% van de respondenten verwacht dat de maritieme marktsegmenten waarin ze actief zijn erop vooruit zullen gaan, het saldo is wederom positief en hoger dan voorgaande meting. Hoewel het saldo van de verwachte productie/ bedrijvigheid nog steeds positief is, zijn er dit keer wel minder bedrijven die aangeven van de marktopleving te profiteren. 24% van alle respondenten ziet nog volop groeikansen, 8% verwacht juist een daling.

Verwachte ontwikkelingen in het tweede kwartaal van 2024 (Q2 '24 t.o.v. Q1 '24)

Tot slot

NMT is, vaak samen met andere organisaties, namens jullie allemaal voortdurend in nauw contact met onze overheid en andere relevante organisaties om de maritieme maakindustrie te steunen. Deze barometer is daarvoor erg belangrijk. Elk kwartaal peilt NMT wat de stemming is waardoor trends kunnen worden vastgesteld. Hoe meer bedrijven meedoen met het invullen van de enquête hoe representatiever de uitkomsten zijn. Jullie bijdrage blijft elk kwartaal hard nodig.

Netherlands Maritime Technology
Willemswerf • Boompjes 40 • 3011 XB Rotterdam
Postbus 23541 • 3001 KM Rotterdam

T +31 (0)88 44 51 000
E info@maritimetechnology.nl
I www.maritimetechnology.nl
